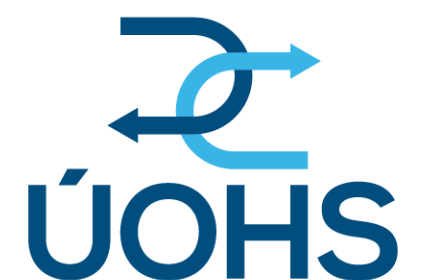

KRAJSKÁ SETKÁNÍ SVAZU MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V ČEM BÝT V SOUČASNÉ DOBĚ OBEZŘETNÍ?

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Struktura prezentace

- Info – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

V čem být obezřetní při zadávání veřejných zakázek

- Režim veřejné zakázky („VZ“)
- Předpokládaná hodnota veřejné zakázky („PH“)
- Veřejné zakázky malého rozsahu („VZMR“)
- Předpokládaná hodnota veřejné zakázky pravidelné povahy
- Nárůst cen
- Jak předcházet nežádoucím dopadům růstu cen
- Vybrané důvody pro změnu závazku ze smlouvy dle § 222 ZZVZ
- Nákupy energií

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

- **Vydává** (<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost.html>)
 - Stručný průvodce světem veřejných zakázek (3 díly)
 - Informační listy
 - Výkladová stanoviska, metodiky (i ve spolupráci s MMR)

- **Sbírka rozhodnutí**
 - <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

- **Metodická činnost v oblasti veřejných zakázek**
 - metodická činnost **primárně Ministerstvo pro místní rozvoj**
 - MMR kontakt: www.portal-vz.cz
e-mail: opvz@mmr.cz

 - ÚOHS **metodická činnost** okrajově
 - Kontakt: www.uohs.cz posta@uohs.cz

V ČEM BÝT OBEZŘETNÍ PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Režim veřejné zakázky

- **3 režimy veřejných zakázek** – nadlimitní, podlimitní, VZ malého rozsahu
- **Režim VZ se určí podle předpokládané hodnoty VZ, která nezahrnuje DPH** (výjimka zjednodušený režim dle § 129 ZZVZ); § 24 ZZVZ
- **Finanční limity – nařízení vlády č. 172/2016 Sb.**, o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek. **! POZOR** – limity mohou podléhat změnám!
- **nadlimitní VZ pro obce/města (§ 25 ZZVZ)** - nejpřísnější režim, působnost práva EU
 - VZ na **dodávky a na služby**: **≥ 5 610 000 Kč bez DPH**
 - VZ na **stavební práce**: **≥ 140 448 000 Kč bez DPH**
- **podlimitní VZ (§ 26 ZZVZ)** – možno využít **zjednodušené podlimitní řízení** (méně přísná pravidla); § 52 ZZVZ
 - VZ na **dodávky a služby**: **nad 2 000 000 Kč**, pod 5 610 000 Kč **bez DPH**
 - VZ na **stavební práce**: **nad 6 000 000 Kč**, pod 140 448 000 Kč **bez DPH**
- **VZ malého rozsahu (! finanční limit stanovený v § 27 ZZVZ!)**
 - VZ na **dodávky a služby**: **≤ 2 000 000 Kč bez DPH**
 - VZ na **stavební práce**: **≤ 6 000 000 Kč bez DPH**

Předpokládaná hodnota VZ (§16 – § 23 ZZVZ)

- základ pro správné stanovení režimu VZ a volbu druhu zadávacího řízení
- zadavatelem předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky vyjádřená v penězích, DPH se nezahrnuje
- Okamžik určení PH: ! Stanoví se k okamžiku zahájení ZŘ nebo k okamžiku zadání veřejné zakázky = k okamžiku uzavření smlouvy na VZ (v případě postupu mimo ZŘ – týká se i VZMR) !
 - **příklad:** zadavatel na základě průzkumu trhu **určí předpokládanou hodnotu stavebních prací na částku 4 900 000 Kč**; na základě PH se domnívá, že se jedná o VZMR; osloví dodavatele a následně **uzavře smlouvu s cenou 6 100 000 Kč.**
➡ ! Jedná se o podlimitní VZ, zadavatel porušil zákon !
- nutno zahrnout PH všech plnění, která tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti
- **funkční celek** = taková vzájemná souvislost několika plnění, kdy až výsledek těchto plnění plní zamýšlený účel – rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62 Af 46/2021-68 (okolnosti přičitatelné zadavateli – např. financování VZ – jsou irelevantní)
 - **příklad: stavba cyklostezky** → PH veřejné zakázky stanovím jako součet cen za všechny zvažované úseky, zahrnu veškeré práce, které je v souvislosti se stavbou cyklostezky nutné realizovat (např. i nezbytné terénní úpravy po stranách cyklostezky apod.); zakázku pak nemusím zadávat jako celek, nemusím dokonce ani realizovat všechny její části, vždy však pro každou část musím volit odpovídající druh ZŘ

Předpokládaná hodnota veřejných zakázek pravidelné povahy (§ 19 ZZVZ)

- **speciální pravidlo pro pravidelně či trvale pořizované dodávky nebo služby**
 - skutečně uhrazená cena za dodávky nebo služby stejného druhu v předcházejících 12 měsících nebo účetním období, je-li delší než 12 měsíců, upravená o očekávané změny v množství a cenách nebo
 - nemá-li zadavatel k dispozici tyto údaje, **součet PH jednotlivých dodávek a služeb**, které mají být zadavatelem zadány **během následujících 12 měsíců** nebo účetního období, které je delší než 12 měsíců
- **nesmí sloužit k obcházení ZZVZ** → účelem je umožnit zadavateli pružně reagovat na změny ceny, a tím dosáhnout finančních úspor
- **§ 19 odst. 3 ZZVZ**
 - výjimka z povinnosti sčítat PH plnění stejného druhu; restriktivní výklad
 - použije se pouze pro **nepředvídatelná, nahodilá plnění**, jejichž cena je **značně proměnlivá**; po plánované novele ZZVZ pouze **pro podlimitní VZ** (rozhodnutí předsedy R0118/2022)

Veřejné zakázky malého rozsahu – VZMR

- **Nerezignovat na hospodárnost a efektivitu zadávání**
 - **povinnost dodržet základní zásady – § 6 ZZVZ** (transparentnost, přiměřenost, rovné zacházení, zákaz diskriminace, sociálně odpovědné zadávání, environmentálně odpovědné zadávání a inovace)
 - **zajistit dostatečnou hospodářskou soutěž**
 - není vyloučeno/naopak **je vhodné aplikovat** na výběrové řízení VZMR dle potřeby **některé instituty zadávacího řízení**
 - není dozorová pravomoc ÚOHS, či povinnost postupovat dle ZZVZ → **neznaменá to, že se zadavatel nemůže dostat do kolize s jinými předpisy**
- **Kdy ÚOHS přezkoumává VZMR?**
 - **fakticky se jedná o podlimitní či nadlimitní VZ**, ale zadavatel ji **nezákonně rozdělil** tak, aby ji nemusel zadávat v zadávacím řízení, či **nesprávně určil předpokládanou hodnotu VZ**
 - **zadavatel podle § 4 odst. 4 ZZVZ dobrovolně zahájil zadávací řízení** za účelem zadání VZMR (viz § 248 odst. 2 ZZVZ),
 - **splnění uveřejňovací povinnosti podle § 219 odst. 1 ZZVZ** (povinnost uveřejnit na profilu zadavatele (včetně změn a dodatků) **smlouvu na VZ přesahující 500 tis. Kč bez DPH; nedodržení – přestupek** podle § 269 odst. 2 ZZVZ)

Nárůst cen jako aktuální výzva nejen veřejného zadávání

Jedná se o **celospolečenský problém** dotýkající se širokého spektra VZ, smysl právní úpravy zadávání veřejných zakázek **však** nelze popřít ani v turbulentní době
→ **pravidla obsažená v zákoně musí být dodržena.**

- stanovisko MMR a ÚOHS k problematice nárůstu cen stavebních materiálů
<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-stanoviska-a-metodiky.html>
- metodické doporučení týkající se růstu cen ve veřejných zakázkách prostřednictvím indexace cen <https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodicka-stanoviska/>

Jak předcházet nežádoucím dopadům růstu cen

➤ řešení nárůstu cen u nově zadávaných VZ

- výhrada změny smluvené ceny nebo jiných smluvních podmínek (§ 100 ZZVZ) – mechanismus změny musí být transparentní a jednoznačný
- vyhrazenou změnu závazku lze použít i v „běžícím“ zadávacím řízení, pokud dosud neuplynula lhůta pro podání žádosti o účast, předběžných nabídek nebo nabídek (nutno dodržet pravidla dle § 99 ZZVZ)

➤ řešení nárůstu cen u veřejných zakázek s probíhajícím plněním

- lze provádět toliko nepodstatné změny smlouvy, resp. změny v souladu s jednotlivými ustanoveními § 222 ZZVZ; pro jejich aplikaci je nezbytné splnění všech v zákoně stanovených podmínek

Vybrané důvody pro změnu závazku ze smlouvy na VZ

➤ výjimka dle § 222 odst. 4 ZZVZ – změna de minimis

- za podstatnou změnu závazku se nepovažuje změna, která nemění celkovou povahu veřejné zakázky a jejíž hodnota je nižší než finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku a nižší než 10 % původní hodnoty závazku, nebo 15 % původní hodnoty závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku na stavební práce, která není koncesí; pokud bude provedeno více změn, je rozhodný součet hodnot všech těchto změn
- „**safe harbour**“ – nemění-li se celková povaha veřejné zakázky a hodnota změny odpovídá podmínkám § 222 odst. 4 ZZVZ, nic dalšího se nezkoumá (zejména se nezkoumá důvod a okolnosti provedené změny či změn)

➤ výjimka dle § 222 odst. 6 ZZVZ – nepředvídatelné okolnosti

- **Podmínky aplikace:** a) přes náležitou péči nebylo možné existenci okolností předvídat, b) nedochází ke změně celkové povahy VZ a c) hodnota změny nepřekročí 50 % původní hodnoty závazku
- nepředvídatelnost okolností musí v průběhu ZŘ trvat, nyní již jsou mnohé překážky vzniklé na trhu v souvislosti s COVID-19 a válkou na Ukrajině známy!
(rozhodnutí předsedy R0076/2022)
- možno aplikovat i na změnu ceny bez změny rozsahu plnění

Nákupy energií

- **potřeba zajistit zásobování energiemi je kontinuální**, a proto z právního pohledu zpravidla předvídatelná – **nenechávat řešení zajištění zásobování energiemi na poslední chvíli!**
 - pozor na úskalí zadávání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění (§ 63 – 67 ZZVZ)
 - naplnění všech podmínek konkrétního ustanovení; restriktivní výklad
- možno využít **komoditní burzu**
 - metodika MMR „Nákup dodávek na komoditní burze”
<https://portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodiky-specialni-k-zadavacim-rozenim/odborne-metodiky/>
- **doporučení MPO, MMR a ÚOHS ke kontraktaci elektřiny a plynu pro rok 2023 pro veřejné zadavatele**
<https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/verejne-zakazky/3454-zajistit-dodavky-energii-pomuze-obcim-kontraktacni-povinnost-konkretni-postup-ukazuje-spolecne-doporuceni-mpo-mmr-a-uohs.html>

Děkuji Vám za pozornost

